

קרנות אלטרנטיביות בעולם שוברות שיאים - ובארץ?

עולם ההשקעות האלטרנטיביות בישראל הולך ומתפתח אך עדיין קיים פער בין היקף ההשקעות בארץ לעומת שאר העולם, ואין ספק כי פוטנציאל ההשקעות באפיק זה עוד רחוק ממיצוי

בוזז ורשבסקי, מנכ"ל אובייקטיב

אז מהן למעשה השקעות אלטרנטיביות?

מדובר בהשקעות, אשר כשמן, מהוות אלטרנטיבה לשוק הסחיר המסורתי: אג"ח, מניות, תעודות סל וכו'. הקרנות מנהלות על ידי גופי השקעות שונים, אשר פיתחו מומחיות בתחום ההשקעה שלהם. לרוב, מבנה הקרן יהיה בצורה של שותפות כאשר הגוף המנהל בקרן הינו השותף הכללי (General Partner), והמשקיעים בקרן הינם שותפים מוגבלים (Limited Partners).

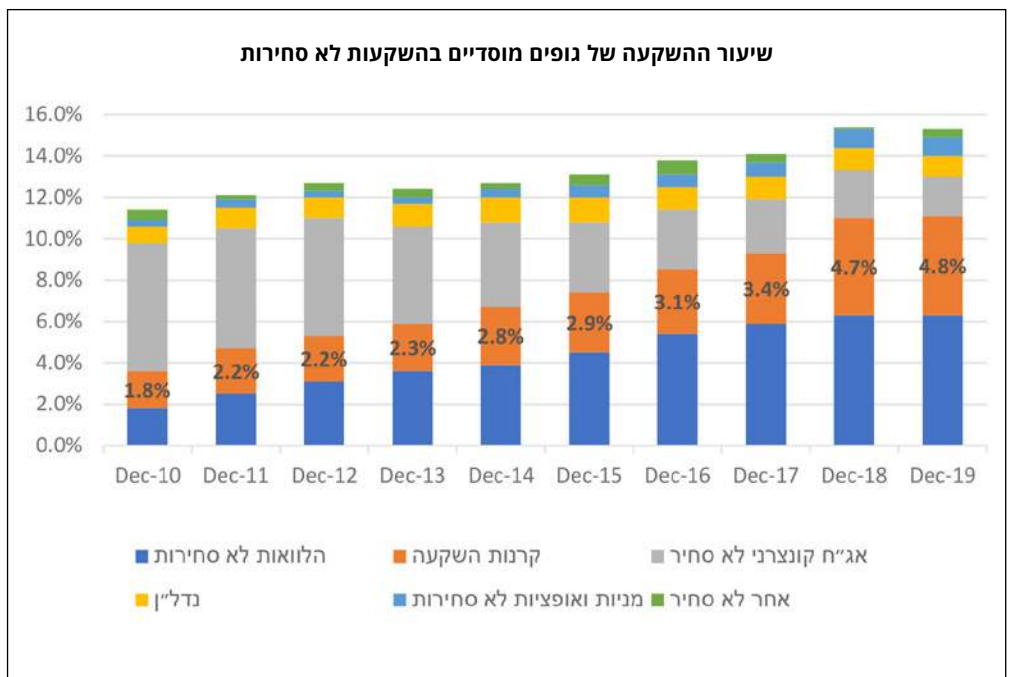
קרנות השקעה אלטרנטיביות מציעות מגוון רחב של אפיקי השקעה, אשר נבדלים, בין היתר, במטרת ההשקעה, אסטרטגיית ההשקעה, חשיפה גיאוגרפית וסקטוריאלית, רמת הסיכון ותשואת היעד. לרוב, קרנות השקעה יושקו על ידי בתי השקעות, גופים מוסדיים עם פעילות ייעודית להשקעות אלטרנטיביות, או על ידי חברות מתמחות העוסקות בהקמת קרנות אפיקי ההשקעה העיקריים הם: השקעות בחברות פרטיות (Private Equity), הון סיכון (Venture Capital), אשראי, נדל"ן, השקעה בתשתיות ומשאבים טבעיים, וקרנות גידור. בשנים האחרונות מתפתח אפיק השקעות אלטרנטיבי נוסף של השקעות אימפקט - השקעות עם אניגדה חברתית או סביבתית. על פי נתוני Preqin, השקעות פרטיות

שוק ההשקעות האלטרנטיביות צמח בעשור האחרון במהירות. בשנת 2021, סך הנכסים המנוהלים (Assets Under Management) בהשקעות אלטרנטיביות בעולם הגיעו להיקף של כ-13.7 טריליון דולר - פי 3 מהיקפם לפני עשור. על פי נתוני Preqin, חברה בינלאומית המנטרת קרנות והשקעות אלטרנטיביות, נתון זה צפוי לצמוח לכ-23.3 טריליון דולר בשנת 2027.

מגמת הצמיחה של קרנות אלטרנטיביות ניכרת גם בישראל, הן במספר הקרנות הקמות בארץ והן בהיקף הגיוסים לקרנות. הצמיחה נובעת, בין היתר, מכך שהיקפי הכספים המנוהלים בגופים המוסדיים הולכים וגדלים, ומנהלי ההשקעות מחפשים אפיקי השקעה חדשים.

על פי דוח היציבות הפיננסית של בנק ישראל, קרנות השקעה (המשקיעות בחברות פרטיות) היוו 7% מתיק הנוסטרו של חברות הביטוח נכון לדצמבר 2021. לפי דוח שהוגש לרשות שוק ההון באוקטובר 2021, שיעור ההשקעה של תיקי העמיתים בקרנות ההשקעה עלה מכ-1.8% בשנת 2010 לכ-4.8% בשנת 2019. יודגש, שהאפיק האלטרנטיבי כולל בנוסף לקרנות השקעה אלה, גם קרנות העוסקות בתחומים נוספים, למשל נדל"ן ואשראי.

שיעורי החשיפה לאפיקי השקעה לא סחירים של גופים מוסדיים בישראל:

המשך בעמוד הבא <<<

מאמרים ודעות

המשך מעמוד קודם <<<

(PE) וקרנות גידור הם מוקדי ההשקעות הגדולים ביותר, אשר כל אחד מהם מהווה כ-31% מסך הכספים המנהלים בקרנות אלטרנטיביות נכון לשנת 2021, ולאחריהם הון סיכון (11%), נדל"ן (10%) וחוב (9%). כמות הקרנות האלטרנטיביות בעולם זינקה מכ-4,200 קרנות בשנת 2018 לכ-10,500 בשנת 2022, מה שמדגים היטב את הצמיחה בתחום.

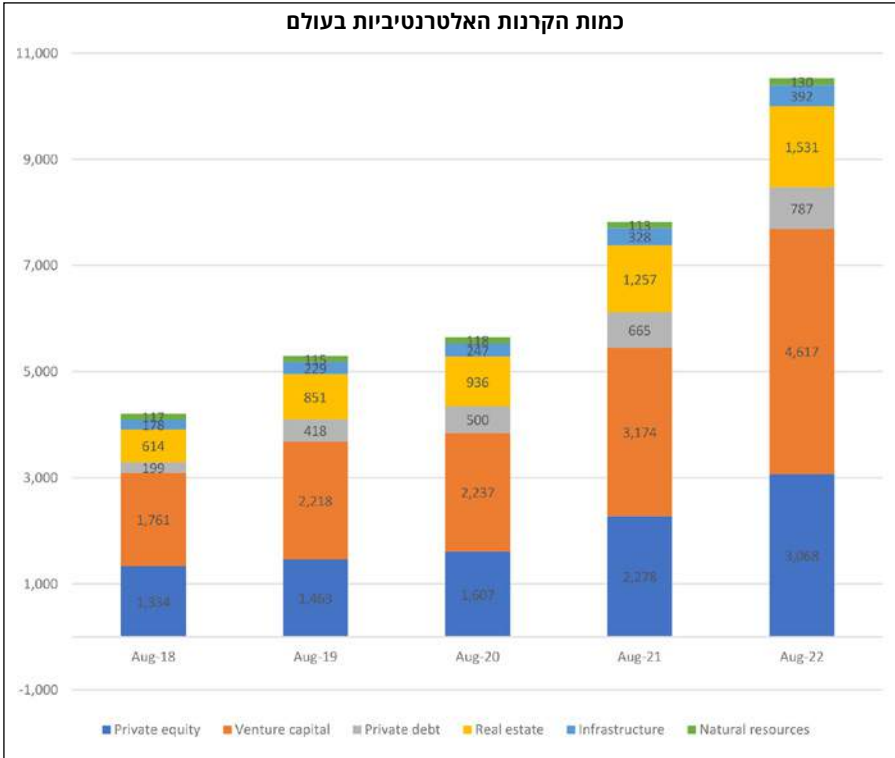
למה להשקיע בקרנות אלטרנטיביות?

ראשית, קרנות אלה מציעות חשיפה לנכסים ואסטרטגיות השקעה אשר לא ניתן להיחשף אליהם במסחר בבורסה. במקרים רבים, המשקיעים בקרנות אלטרנטיביות מחפשים להגדיל את הפיזור של תיק ההשקעות שלהם על ידי גיוון בהשקעות שאינן סחירות, ובתוכן האפיק האלטרנטיבי. השקעות אלטרנטיביות יכולות גם להגדיל את הפיזור בתוך תיק ההשקעות: קרן אלטרנטיבית יכולה להשקיע לא רק בנכסים שונים, אלא גם במיקומים גיאוגרפיים שונים. מטרה נוספת של השקעה בשוק זה הינה להקטין את התנודתיות של הפורטפוליו ואת המתאם לשוק הסחיר, אשר חשוף במידה רבה להשפעות של שינויים מאקרו-כלכליים ולעיתים אף לעיוותים בשוק שנוצרים בשל מסחר ספקולטיבי.

השקעות אלטרנטיביות מציעות למשקיעים תשואה מותאמת לסיכון ופוטנציאל לשיפור תשואת התיק בטווח הארוך. ככל שההשקעות המסורתיות תנודתיות יותר, בעקבות מתאם גבוה למצב הכלכלי העולמי, כך הפופולריות של ההשקעות האלטרנטיביות תופסת תאוצה בשל רצון המשקיעים לגוון את תיק ההשקעות, לאזן את הפורטפוליו ולגדר סיכונים. את ההבדל בין השוק הסחיר לקרנות האלטרנטיביות ניתן לראות בבירור בשנה האחרונה, שסבלה מתנודתיות רבה בשווקים. למשל, לפי נתוני אובייקטיב (חברת אנליזה לשוק האלטרנטיבי), התשואות של קרנות חוב בישראל באסטרטגיות השקעה שונות הציגו תשואה ממוצעת של כ-7% במהלך השנה האחרונה, וזאת על רקע התנודתיות בשוק הסחיר והירידות במדדי האג"ח הקונצרניות מתחילת השנה. כלומר, התשואות של קרנות אלה הינן במהותן בלתי תלויות בשווקי האג"ח הסחירים.

מי יכול להשקיע בקרנות אלטרנטיביות?

קרנות אלטרנטיביות מיועדות בדרך כלל למשקיעים גדולים, שכוללים את הגופים המוסדיים אם כי בשנים האחרונות ניכרת צמיחה של השקעות אלטרנטיביות גם בגופי השקעות קטנים יותר, למשל אצל פרמילי אופיס שמציעים השקעות אלטרנטיביות למשקיעים כשירים. בדרך כלל ישנו סכום השקעה מינימאלי בקרנות, וכן הן לרוב אינן נזילות. המשמעות היא שכדי להשקיע בקרן צריך סכום השקעה גדול יחסית, ויש לקחת בחשבון כי הוא מיועד להשקעה בטווח ארוך לעניין זה יש

להפריד בין קרנות פתוחות וסגורות, כאשר קרן פתוחה ניתנת להנזלה בטווח הקצר (למשל - 30 או 90 יום), בדרך כלל לאחר תקופת נעילה מסוימת, ובקרן סגורה לא ניתן למשוך את הכסף, אלא רק בחלוקות של כספים ובתום חיי הקרן, מה שיכול לנעול את כספי המשקיע גם למספר שנים.

השוני בין הקרנות האלטרנטיביות רחב מאוד, מה שמייצר פרופיל סיכון שונה לחלוטין - גם בקרנות העוסקות באותו תחום. כך, למשל, קרן אשראי אחת יכולה להתמקד באשראי צרכני בעוד שקרן אשראי אחרת תתמקד באשראי במצוקה, וקרנות נדל"ן מבדלות את עצמן לפי סוגי פרויקטי בנייה, מיקומיהם והשקעה בשלבים שונים של הפרויקט. כיום, עולם ההשקעות האלטרנטיביות בישראל הולך ומתפתח אך עדיין קיים פער בין היקף ההשקעות בארץ לעומת שאר העולם, ואין ספק כי פוטנציאל ההשקעות באפיק זה עוד רחוק ממיצוי. עם זאת, לצד הפוטנציאל העצום הגלום בהשקעה בקרנות אלטרנטיביות, יש להדגיש כי להבדיל מהשקעות ציבוריות אשר המידע עליהן רב ונגיש, השוק האלטרנטיבי מאופיין במורכבות, בהיעדר מידע, היעדר רגולציה ובמגוון גדול של אפיקי השקעה. לכן, לצורך השקעה בקרנות אלטרנטיביות נדרשת מיומנות ומומחיות בתחום זה, וכן הבנה מעמיקה של הקרנות, אסטרטגיות ההשקעה השונות, ובחינה מעמיקה של מבנה הסיכונים של ההשקעה בקרנות אלה.

נכתב על ידי צוות אובייקטיב. אובייקטיב עוסקת באנליזה, ייעוץ וניתוח סיכונים של קרנות השקעה אלטרנטיביות בארץ ובעולם ומסייעת למשקיעים בקבלת החלטות ההשקעה.